

**CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII DIN MEDIUL RURAL
UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ****Etapa județeană, 10.05.2025****CLASA a V-a**

- **Timp de lucru: 2 ore**
- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Punctaj maxim: 100 de puncte**

PARTEA I (20 de puncte)**Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:**

Și, la semnul lui Minos, sclavii s-au repezit. L-au înșfăcat de umeri, și-așa, mai mult târâș, l-au purtat prin grădină până la labirint. Alți sclavi, în vremea asta, i-au adus și feciorul, ce se numea Icar, pe care-l dobândise dintr-o căsătorie cu-o sclavă a lui Minos. El se uita-ngrozit la zidurile-nalte.

Tatăl și-a luat feciorul în brațe și-a grăit:

– Dacă regele Cretei ne-a închis drumul pe ape și drumurile pe pământ, a mai rămas văzduhul...

– Cum, tată, să zburăm?...Dar suntem noi, păsări? a întrebat Icar.

– Da, dragul meu copil! Astăzi a sosit vremea ca să-i învăț pe oameni să zboare prin văzduh. Nutream de mult în mine un gând de acest fel. Ce-i drept, nu socoteam că am să fiu silit atâta de curând să fac astfel de aripi ca să scăpăm cu ele din ghearele lui Minos... Să ne-apucăm de lucru. Ajută-mă și tu...

Și-ndat-a luat bătrânul, ajutat de fecior, pene, oase de pasăre rămase-n labirint din timpul cât trăise preahădul Minotaur, și le-a legat cu fire din haina lui desprinse și le-a lipit cu ceară făcând patru aripi. Două și le-a pus sieși, prinzându-le-n curele făcute din veșminte, și celelalte două i le-a pus lui Icar. S-a urcat sus, pe ziduri.

Chemându-l pe Icar aproape, lângă sine, l-a învățat să zboare:

– Privește cum se-nalță vulturul prin văzduhuri! Vâslește rar din aripi. Nu sta nici prea aproape de valurile mării, ca apa să nu-ți ude aripile ușoare, i-a dat sfaturi bătrânul; dar, în aceeași vreme, nu te-nalță prea tare și fără chibzuială. Nu te-apropia de soare. Aripile acestea nu am avut mijloace, aici în labirint, să le alcătuiesc așa cum aș fi vrut, și ceara se topește. Aripa se desprinde și-ai să te prăbușești. Să te iei după mine. Bagă de seamă... Și-acuma să zburăm spre dulcea libertate.

– Hai să zburăm, hai, tată, a glăsuț Icar, cuprins în inimă de-o aprigă dorință de-a spinteca văzduhul și-a se-nalța spre cer.

Și-au vâslit din aripi. S-au ridicat spre boltă și au pornit în lume. Creta era în urmă, abia se mai vedea. De pe țârmuri păstorii, pescarii și alți oameni se uitau, cu mirare, cum niște pământeni puteau zbura ca zeii. Nu le venea să creadă. Trecuseră de Delos și de insula Paros, cea plină de miresme.

În depărtări s-arată și fermecata Samos. Când fiul lui Dedal, îmbătat de vârtejul aceluia zbor înalt, bate din aripi tare. Se ridică mai sus.

– Icar, îi strigă tatăl, nu uita ce ți-am spus și fii prevăzător!

Numai că el n-ascultă. Simte că se înalță ca vulturul în slavă. Îi vine să și cânte, să chiuie, să strige. Și zboară, se ridică, mai sus, mai sus, mai sus... Parcă ar vrea să se smulgă din trup, ușor ca gândul și slobod să plutească până-n nemărginiri.

Dar Helios, din ceruri, gelos pe pământeni care zburau ca zeii, a început să ardă, să dogorească tare. Era către amiază. Helios trimitea valuri, valuri de flăcări.

– Icar, oprește-te! Îi strigă tatăl care, simțind căldura, se apropia de ape, ca să se răcorească.

Însă Icar, în zboru-i, nici nu-l mai auzea. El se-nălța într-una, înconjurat de flăcări de aur, ca un nimb. Avântul lui spre ceruri nu-l mai putea opri cu strigătu-i Dedal. Se-apropia sfârșitul urzit de Helios.

Ceara care lipea aripile ușoare a prins să se topească, să curgă încetinel. Penele s-au desprins. Degeaba da din brațe feciorul lui Dedal, nu-l mai ținea nimica sub cerul arzător. De la acea-nălțime, c-un țipăt disperat, Icar s-a prăbușit în valurile mării. Apa l-a înghițit pe loc. L-a dus la fund.

Dedal, auzind glasul, s-a-ntors îngrijorat și și-a strigat feciorul:

– Icar!... Pe unde ești?... Unde ești?... Unde ești?...

(Alexandru Mitru, *Căderea lui Icar*)

1. Transcrie, din text, două cuvinte din câmpul lexical al familiei. 4 puncte
2. Notează, pe foaia de concurs, litera în dreptul căreia se află varianta corectă de răspuns:
Cine l-a învățat pe Icar să zboare?
 - a) Minos
 - b) Helios
 - c) Dedal
 - d) Minotaurul4 puncte
3. Explică, într-un enunț, motivul pentru care soarele a început să dogorească tare. 4 puncte
4. Scrie enunțurile următoare în ordinea apariției lor în text:
 - a) *Îi vine să și cânte, să chiuie, să strige.*
 - b) *Helios trimitea valuri, valuri de flăcări.*
 - c) *S-au ridicat spre boltă și au pornit în lume.*
 - d) *El se uita-ngrozit la zidurile-nalte.*4 puncte
5. Prezintă, în 40-50 de cuvinte, sfatul oferit de Dedal fiului său înainte de zbor. 4 puncte

PARTEA a II-a (20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă sarcinile de lucru:

Aurel Vlaicu a fost un inginer mecanic, inventator, constructor de avioane, aviator. În 1948 a fost numit membru post-mortem al Academiei Române.

Studiile liceale le-a efectuat la Orăștie și Sibiu, iar în 1902 a susținut examenul de bacalaureat. Pleacă în Ungaria și se înscrie la Școala Politehnică din Budapesta, pe care o urmează între anii 1902-1903. Un an mai târziu părăsește Ungaria și merge în Germania, unde își continuă studiile la Școala Politehnică din München, pe care o absolvă în 1907 și primește diploma de inginer.

În 1907 a efectuat stagiul militar în Portul Pola de la Marea Adriatică. Aici se face remarcant prin construirea unui zmeu și montarea unui aparat fotografic pe acesta, cu care reușește să efectueze fotografii la mare distanță. [...]

Înainte de a finaliza construcția avionului numit Vlaicu I, se deplasează la Paris, cu suma de 14.0000 lei, unde se întâlnește cu Traian Vuia și împreună cu inventatorul român comandă un motor. În mai 1910, motorul intră în posesia lui Vlaicu, iar pe 17 iunie 1910 efectuează primul zbor cu acest aparat, la o înălțime nu mai mare de 4 m. În 16 august 1910, Vlaicu zboară cu avionul la o înălțime de 100 m, iar la 17 octombrie 1910 prezintă aparatul la mitingul aviatic de la Băneasa.

În decembrie 1910 Vlaicu a început construcția avionului Vlaicu II, în cadrul Școlii de Arte și Meserii din București. Noul avion cântărea 200 kg, iar motorul era amplasat deasupra aripilor pentru a-i mări stabilitatea.

În anul 1911, a participat la festivitățile de la Blaj organizate de Astra și la cele de la Iași. Publicul din ambele orașe l-a primit cu ovații și entuziasm, Vlaicu încântându-i cu zborul demonstrativ. În 1912 a participat cu avionul său la concursul internațional de aviație de la Aspern.

După ce s-a întors la București a început să planifice realizarea avionului Vlaicu III, cu care își propunea să treacă munții Carpați. Deoarece piesele pentru noul avion întârziiau să apară, Vlaicu s-a hotărât să zboare peste Carpați cu Vlaicu II, destul de uzat la acel moment. În ziua de 13 septembrie, în drumul său spre Orăștie, unde era așteptat pentru serbările Astei, lângă Bănești, în apropierea Carpaților, Vlaicu se prăbușea din înălțimi. Vestea despre moartea sa a fost primită cu tristețe de audiența care îl aștepta, precum și de întreaga populație, care era ținută la curent de presa vremii cu activitățile aviatice ale lui Aurel Vlaicu.

(https://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Aurel_Vlaicu)

1. Notează numele a patru localități în care a studiat Aurel Vlaicu. **4 puncte**
2. Precizează două meserii pe care le-a avut Aurel Vlaicu. **4 puncte**
3. Transcrie, din text, secvența care arată motivul montării un aparat fotografic pe zmeul construit de Aurel Vlaicu. **4 puncte**
4. Notează, pe foaia de concurs, litera căreia îi corespunde afirmația corectă, având ca reper informațiile din textul dat.
 - a) *Vlaicu a început construcția avionului Vlaicu II în anul 1911.*
 - b) *Aurel Vlaicu primește diploma de inginer în 1907.*
 - c) *În 1910, Vlaicu se angajează ca inginer la uzina de automobile Opel din Rüsselsheim.*
 - d) *În decembrie 1910, Vlaicu zboară cu avionul la o înălțime de 100 m.*
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o calitate a lui Aurel Vlaicu. **4 puncte**

PARTEA a III-a (50 de puncte)

1. Numește un element de conținut comun celor două texte. **5 puncte**
2. Explică motivul prăbușirii lui Icar. **5 puncte**
3. Ce crezi că l-a determinat pe Vlaicu să încerce să zboare peste Carpați, chiar dacă avionul Vlaicu II era uzat? Valorifică o secvență relevantă din text în formularea răspunsului. **5 puncte**
4. Identifică două asemănări între Dedal și Aurel Vlaicu. **5 puncte**
5. Exprimă-ți opinia, într-un text de 100-150 de cuvinte, despre curajul de a-ți urma visul, pornind de la textele date. **15 puncte**
6. Redactează o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare senzațională petrecută în timpul unei călătorii. Vei include o secvență dialogată de minimum 4 replici. **15 puncte**

Notă: În cazul cerințelor care solicită formularea răspunsurilor sub formă de enunț sau text, se vor puncta conținutul și redactarea răspunsului (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate; coerența textului; respectarea normelor de ortografie și de punctuație).